

PRZEBIEG KOPULACJI U PSZCZÓŁ

Jerzy Woyke

Zakład Pszczelnictwa S. G. G. W., Skierniewice

WSTĘP

Kopulacja pszczół odbywa się w powietrzu, w dużej otwartej przestrzeni. Uniemożliwia to kontrolę doboru par rodzicielskich. Poznanie przebiegu kopulacji jest niezbędnym etapem do udoskonalenia techniki sztucznego unasienniania matek pszczelich, jako jedynej drogi właściwych prac hodowlanych.

Zagadnienie przebiegu kopulacji pszczół ma jeszcze bardzo wiele niewyjaśnionych momentów. Przypisać to należy w pierwszym rzędzie dwóm czynnikom:

1. Parowanie odbywa się na zewnątrz ula, w powietrzu i jak przyjmuje większość autorów bardzo wysoko.

2. Sam proces kopulacji przebiega tak szybko i trwa tak krótko, że prawie nic nie można zaobserwować, nawet w wypadku spostrzeżenia kopulującej pary.

Dotychczasowe nasze wiadomości o przebiegu kopulacji tworzą się z wniosków, opartych głównie na znajomości budowy i działania organów rozrodczych matki i trutnia i w mniejszym stopniu na wyglądzie matki, wracającej z lotu weselnego.

Dotychczas nie ma jednolitości poglądów prawie na żadną fazę przebiegu parowania.

Jeśli jeszcze dotychczas nie można dokładnie opisać poszczególnych faz kopulacji, to w pracy naszej staraliśmy się, przynajmniej na podstawie znajomości działania aparatu kopulacyjnego trutnia i śladów, jakie przynosi ze sobą matka wracająca z lotu weselnego, powiedzieć coś dokładniejszego o ostatniej fazie kopulacji. Staraliśmy się więc głównie dojść do wniosku, jak tworzy się t. zw. znak parowania, z którym matka wraca po kopulacji do ula.

W tym celu zbadaliśmy kilkaset matek wracających z lotu godowego, oraz staraliśmy się poznać dokładnie działanie aparatu kopulacyjnego trutnia. O ile możliwości chcieliśmy zbadać połączoną matkę z trutniem i trutnie bezpośrednio po kopulacji. Staraliśmy się również doprowadzić w sztuczny sposób do podobnego oddzielenia części aparatu kopulacyjnego trutnia jak zachodzi to w czasie kopulacji.

